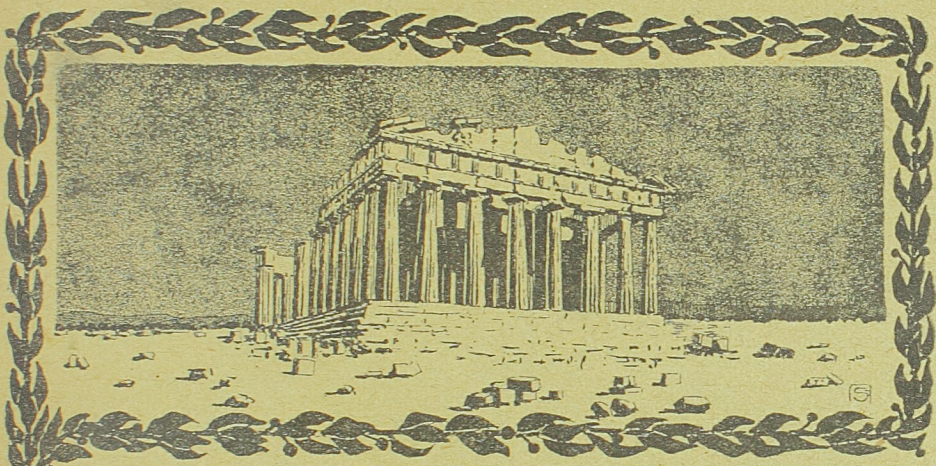

7

SOKOLSKI VESTNIK

ŽUPE LJUBLJANA I.

LETNIK VI. OKTOBER 1920. ŠTEV. 2.

Izdaja župa Ljubljana I. — Urejuje Redakc. odsek župe Ljubljana I.

Vsebina:

Stran

1. Dr. Gvidon Sajovic †	2
2. Sokolske naloge	2
3. Dr. Ljudevit Pivko: Glavna metodična načela za telovadbo dece	5
4. Poslovník za okrožja	8
5. Razglas Sokolskega Saveza	10
6. Župni zlet 1920	11
7. Sklepi župnega občnega zbora 1920	12
8. Župne vesti	13
9. Književnost	15
10. Listnica uredništva	15
11. Listnica upravištva	16

Bratje in sestre! Naročajte naš «VESTNIK».
Prispevajte za tiskovni fond naše župe.

Brat dr. Gvidon Sajovic.

Iz Kranja prihaja tužna vest, da je preminul priznani sokolski delavec, brat Gvidon Sajovic. Za Evgenom še Gvidon. Neizprosna smrt posegla je zopet v naš sokolski krog ter nam iztrgala enega naših najboljših.

Brat Gvidon je deloval dolgo vrsto let kot urednik Slovenskega sokolskega koledarja in kot predsednik razstavnega in statističnega odseka Slovenske sokolske zveze. Poznani so njegovi članki v koledarju, v slovenskem „Sokolu“, v Sokolskem vestniku. Kjer je bilo kakšno podrobno delo izvršiti, našli smo se z br. Gvidonom. Bil je dalj časa marljiv predsednik izobraževalnega odseka naše župe, ter je tudi drugače kazal vedno izredno zanimanje za vse pojave sokolskega delovanja naše župe. Največ pa je storil za Sokolstvo v Gorenjski župi v družbi s svojima bratoma Evgenom in Jankom iz znane sokolske rodovine Sajovicev.

Počivaj v miru, dragi brat Gvidon! — Spomin na tebe bo živel, dokler bo kak Sokol na slovenskem svetu. Večnaja ti pamjat!

~~~~~

V. Švajgar:

Sokolske naloge.

Nesmrtna ustanoviteljica Sokolstva dr. Tyrš in Fügner sta ostavila Sokolom oporoko, izraženo v nekaj malostevilnih, toda zato tembolj globokih besedah. Tyrš pravi: *Krepimo se, ker v pesti je moč, v srcu pogum, v mislih domovina!* Fügner, njegov sodrug po mislih in dejanjih, pa pristavlja: *ne dobička, ne slave — bogataš bodi brat onega, ki ga dičijo žulji poštenega dela — enakost, svoboda in bratstvo vladaj med nami!* Jedrnate in kratke so te besede, izrečene od mož, ki so vedeli, kaj menijo reči z njimi, ki so videli v teh izrekih spas iz sužnosti in bodočnost češkega in vsega slavjanskega naroda.

Tudi mi, ki smo po dveh rodovih prevzeli Tyrš-Fügnerjeva gesla za svoja, ko smo pri vstopu v sokolske vrste obljubili, da jih hočemo zvesto izpolnjevati vse svoje življenje, si moramo biti vsekdar na jasnem, kaj so

sokolske naloge. Najprej moramo sami vedeti natančno, kaj je smoter sokolskega delovanja, nato pa lahko stopimo med najširše plasti jugoslovenskega naroda ter mu lahko poljudno razlagamo sokolski evangelij.

Tyrš pravi: „Krepimo se!“ Kaj misli povedati s tem? V tem življenju, kjer vrši in bije vsako živo bitje svoj trdi boj za obstanek, mora podleči tisti, ki ni krepak dovolj, da se zna braniti. Velja to za posameznike, za rodovine, za cele narode. Mehkužnež bo vedno prej podlegel kot korenjak, pomehkuženi narodi morajo napraviti prostor krepkim rodovom. To nas uči zgodovina od pravekov do najnovejših dob.

V času, ko je Tyrš izrekel pomembne svoje besede, v 60. letih 19. stoletja se je nahajal ves češki narod, vsi Slovenci in Hrvati ter velik del Srbov v temnem strašnem robstvu habsburgovske pesti. Maloštevni so bili oni, ki so zvesto verovali v boljše dobe. Tyrševo Sokolstvo pa je prekvasilo v dobi dveh rodov celotni narod, postoterilo njegovo odporno silo ter končno v najvišji meri pripomoglo do svobode, do novih slovan-skih držav na razvalinah Avstrije.

Ali je zaradi tega Sokolstvo svojo nalogo že dovršilo? Ali je bila osvoboditev končni smoter Sokolstva? Marsikdo, ki ne vidi dalje v bodočnost kot en dan, bo trdil prav gotovo — da! Toda mi pravimo odločno ne! Z osvobojenjem smo vendar postali komaj pravi ljudje, ki stopamo komaj sedaj v svetovno areno. Borba za bodočnost jugoslovenskega naroda vendar ni zaključena z osvoboditvijo. Sedaj nastopa komaj doba, ko moramo braniti svojo pridobljeno enakopravnost v svetu, ko moramo ščititi svojo priborjeno svobodo. V to potrebujemo vseh sil, duševnih in telesnih, vsega naroda. Ker pa Sokolstvo vzgaja ravno v tem pravcu narod, je naša bodoča naloga v tem pogledu jasno začrtana in se glasi: *Sokolstvo, ki je desetletja delovalo na osvoboditvi jugoslovenskega naroda s tem, da ga je vzgajalo telesno in npravstveno, si šteje v dolžnost, da po priborjeni svobodi ohranja v narodu zmisel za krepost, ga vzdržuje na oni stopnji notranje sile, da more uspešno braniti svojo svobodo proti sonarodom ter ga končno izkuša izpopolniti telesno in npravstveno do najvišje popolnosti.*

Drugi del Tyrševega izreka se glasi: V pesti sila, v srcu pogum, v mislih domovina. Kaj znači to? — Biti moramo močni, odločni ter ljubiti svojo domovino. Kdo pa je močan in odločen, kdo ljubi svojo domovino? Le oni, ki si je z vztrajnim delom pridobil silo rok, ki si je z vednim učenjem pridobil gibčnost misli, le oni lahko ljubi domovino. Telesno ali duševno šibki ljudje ne morejo nikdar razviti v svojem delovanju one vztrajnosti v delu za sebe in za dom, ki je potrebna, ki je zunanji znak trdnega značaja.

Značaj mora biti vsak sokolski pripadnik. Sokolstvo vzgaja od šestega leta deco do odrasle dobe. Kaj vzgaja? Značaje! Narod, ki ima same

značajne može in žene, ki poverja vzgojo svoje dece značajnim učiteljem, tak narod je zadosti krepak in močan za svobodno življenje. Njega pripadniki gledajo gotovo s ponosom in zavestjo sile pogumno v bodočnost in ljubijo svojo domovino. Sila, pogum in ljubezen se morajo pa vedno bolj negovati, dovajati jim je novih sil, da ne zamrejo. To smatramo zopet za nalogo našega Sokolstva — zatorej urimo telo, da bomo telesno silni, izobražujemo se, da bomo duševno pogumni, značajni — ako to vršimo, nam mora postati naša lepa domovina Jugoslavija sestavni del naših misli.

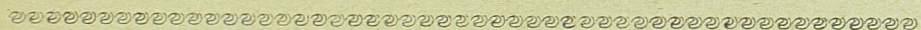
Povedali smo sedaj, kakšna naloga pritiče v bodočnosti našemu Sokolstvu. Sedaj pa govorimo še o tem, kako moramo izvrševati svoje sokolske dolžnosti. Smo v prvi vrsti idejno-telovadna organizacija. Kot taka goji telovadbo po gotovem telovadnem sestavu, ki naj vsestransko vpliva na okrepitev naših teles. V drugi vrsti pa izpolnjujemo svoj sokolski program z izobraževalnim delom. Vsaka najmanjša sokolska enota imej svoj *vaditeljski ali prednjaški zbor v svrhu telovadnega vodstva*, obenem pa svoj *prosvetni odsek*, ki bodi v *duševnem* pogledu isto kot je prvi za telovadbo.

Sokolstvo nalogo moramo izpolnjevati v zmislu Tyrševih izrekov na eni strani, toda tudi v zmislu Fügnerjevih gesel na drugi strani. Fügner pravi: Ne dobička, ne slave! Res je, sokolsko delo je toliko, da je nena-gradljivo, ker je prevzvišeno, da bi se spuščalo v dobičkanosnosti. Vzgoja naroda naj se plačuje? Ne! *Najlepše plačilo so praktični uspehi sokolske vzgoje — to je krepak zurod zavednih mož in žená, naraščaja in dece.* Sokolstvo tudi ne stremi za posvetno slavo. Nočemo imeti s slavo venčanih prvakov, ampak hočemo edino, da nas pozna vsak Jugosloven *po naših dejanjih*. Naši javni nastopi, ki jih prirejamo, ne smejo imeti namena, da žanjemo pohvalo in slavo, ampak morajo biti dnevi računa, ko polagamo plod svojega delovanja v roke naroda, da nam bodisi izreče svoje zaupanje za pravilno vršitev sokolskih dolžnosti ali pa nam izreče grajo. Mi nočemo ne slave, ne graje, temveč le — *zaupanja naroda v naše delo.* — *To je naš dobiček, naša slava, druge ne poznamo.*

Končno je naša naloga, da se vedno in povsod ravnamo po Fügnerjevem izreku: bogataš bodi brat onega, ki ni bogat, toda ga dičijo žulji poštenega dela. Ali ni to izvedljivo? Na prvi pogled mogoče zveni to nekam čudno, toda potom razvoja in vzgoje lahko dosežemo tudi ta smoter. *Enakost in bratstvo* vladaj v resnici v našem krogu — vsak enake pravice, vsak enake dolžnosti, eden bodi brat drugega, in zavladata bo končno popolna harmonija vseh. Pri delu na polju sokolske vzgoje doprinese bogataš ali pa siromak iste žrtve, ako delata vztrajno. Bogatih Sokolov za — *parado*, ubožnih Sokolov za delo pa — *ne maramo*. Hočemo samo trdne in krepke pesti, popolne značaje in ljudi, ljubeče svojo domovino

ter njeno svobodo. Tu tiči sila naše organizacije in več ko nas bo takih — silnejše bodo naše vrste — *narod bo vedel, kdo smo, kaj hočemo in s kakimi sredstvi dosežamo svoj smoter.*

Zatorej držimo se gesla Tyrševega, krepimo se, obenem pa dajmo našim mislim oro značilno obeležje, ki doseza vrhunec v ljubezni do svobodne domovine v znamenju bratstva in enakosti. Vse drugo odstranjujemo, ker nas ovira na naši poti, ker nam je tuje, škodljivo, nesokolsko. *Manj vrišča, več tihega dela, manj sijaja, več preprostosti, manj socialnih razlik, več bratstva in enakosti.* To je in bodi naša vera v bodočnost ter naša pot naprej.

Dr. Ljudevit Pivko:

Glavna metodična načela za telovadbo dece.

1. Obča načela.

Telovadba bi bila preenolična, ako bi vadili vaje po onem redu, po katerem so zbrane v Tyrševem telovadnem sestavu. Sestav je le skupek vseh izvedljivih vaj. Praktično pa ne uporabljamo v telovadnici vedno vseh v sestavu naštetih vaj, temveč *izbiramo* samo one, ki so našim vzgojnim smotrom najbolj prikladne, telesnemu razvoju in zdravju koristne in izdatne. Izogibamo se vajam, ki bi bile morebiti na kvar zdravju, mišičevju, krvnemu obtoku, dihalnim in drugim organom. Pri pouku telovadbe nam torej ne sme biti poglobitni cilj metodično razvijanje posameznih vadbenih strok in vrst na orodju ali brez orodja, temveč imeti nam je pred očmi neprenehoma *glavni smoter, da hočemo s telesnimi vajami prispevati k telesnemu razvoju*, ne pa k razvoju telovadbe same in njenih vadbenih vrst.

Nauk, kako nam je baje izbirati in kako nam je pri vajah pravilno in smotreno postopati, se zove *metodika telovadbe*.

2. Glavna načela telovadne metodike.

1.) Ako vodiš telovadbo dece neenake starosti in različne telesne sposobnosti (n. pr. na enorazrednicah ali dvorazrednicah), treba je izbirati skupne vaje z veliko previdnostjo. Po možnosti pa telovadi z njimi *v oddelkih*. Oddelke združuj po izurjenosti, moči in starosti, slabše s slabšimi, zmožnejše z zmožnejšimi.

2.) *Poučuj zanimivo*. Vsaka telovadna ura naj osvežuje deco in ji prinaša z novimi in zanimivimi vajami novega veselja. S svojim dobrim razpoloženjem vzpodbujaj mladino k telovadbi, toda mirno in

dostojno, da mladina ne podivja in ne izgubi discipline. Ne ubijaj nikdar deci veselja do gibanja, radost pri izvajanju telesnih vaj naj ji raste in se množi.

3.) Telovadno uro si razdeli po načelu, da *začneš z lažjimi skupnimi vajami*, ki pripravijo telo na napornejše vaje sredi ure, telovadbo pa zaključuj zopet z lažjimi pomirjujočimi vajami. Pričenjaj torej z lažjimi načini koraka, z redovnimi ali s prostimi vajami ali pa z vajami s palicami, ročki itd. Nato slede vaje oddelkov na orodju. Napornih vaj, n. pr. napornih iger, pri katerih se mladina živahno giblje in poti, ne vadi nikdar koncem ure. Pred odhodom iz telovadnice naj se deca ohladi, pomiri in počije.

4.) *Vadi postopno*. Urejuj si vaje vsake panoge tako, da začneš z lažjimi in prehajaš k težjim šele, kadar deca dobro ovladuje lažje vaje. Od prvih prehajaj k preprostim sestavam, od preprostih k zloženim, od znanih sestav k novim sestavam in neznanim vajam.

5.) *Sestavi si skrbno telovadni načrt* in glej, da ti načrt obsega vse telovadne panoge, razvrščene po vrednosti za razvoj telesa. Načrt si sestavi za več mesecev, po možnosti za pol leta naprej. V pravilnem razmerju naj se vrste proste, redovne in druge skupne vaje z vajami na raznih orodjih, z igrami itd., da ne gojiš ene panoge preveč, druge pa ne zanemarjaš.

6.) *Telovadnega načrta se drži strogo* in vadi samo po njem, ne pa po slučajni izbiri in slučajni volji. Po načrtu se pripravljaj vestno za vsako uro, da imaš snov natančno pripravljeno.

7.) *Ne kaži preveč vaj*, ne uči preveč iger. Vadi vedno samo toliko vaj, kolikor jih lahko deca točno in pošteno v uri predela; bahati se in kazati vse vaje, kar jih znaš, ni dobro.

8.) Izbiraj samo one vaje, ki jih deca brez velike težave zmore in ki so *primerne njenim močem*. Ne dopuščaj prenapornih vaj v interesu zdravja in varnosti mladine.

9.) *Vadi nazorno*, t. j. imenuj vajo, nato jo pokaži vzorno in razjasni na kratko njeno posebnost in način izvedbe. Razlaga naj je jasna in točna, zlasti pri redovnih in prostih vajah. Dolgovezno pojasnjevanje vzbuja nevoljnost, ker mladina nepotrpežljivo čaka, da pride na vrsto, oziroma da začne vajo izvajati. Kdor v telovadnici mnogo govori, običajno malo in slabo telovadi in ima vsled tega manj uspehov ter ubija dragocen vadbeni čas. Namesto dvakratne razlage pokaži rajši vajo še enkrat. Kazanje bodi čim lepše, čim vzornejše, tudi na orodjih. V tem oziru ne moreš biti nikdar prestrg sodnik samemu sebi.

10.) Pri izvajanju vsake posamezne vaje *zahtevaj največjo natančnost in točnost v izvedbi*. Prihod k orodju in odhod od orodja naj se vrši v popolnem redu, lepo in dostojno, vedno enakomerno.

11.) Pazi na vsakega telovadca pri vsaki vaji, *opozarjaj kratko na dobre in slabe strani izvedbe*, ocenjuj jih bolj na vzpodbujevalni ko grajalni način. *Ne hvali preveč, ne grajaj preveč*. Graja naj bo kratka. Prehuda graja ubija veselje, prevelika hvala pa istotako škoduje, ker budi domišljavost in zmanjšuje pridnost. Ne dovoljuj ne očitkov, ne posmehovanja, ne dovtipov součencev. Pomni, da učenec ničesar težje ne prenaša, ko učiteljevo zasmehovanje.

12.) *Vračaj se k vajam, ki niso uspele*, in ponavljaj vaje, ki jih učenci niso umeli. Pomni si take vaje (zapisuj si jih), da jih ponoviš ob drugi priliki. Pri ponavljanju jih druží po potrebi z novimi prvimi, da spraviš vanje nekoliko izpremembe. Igre ponavljaj večkrat, dokler jih natančno ne poznajo. Ponavljaj tudi igro, ki jo otroci radi igrajo in jo žele ponavljati. Naučene proste vaje ponavljaj večkrat.

13.) *Poučuj individualno*, kolikor moreš, toda ne vzgajaj samo poedincev v dobre telovadce, temveč *imej na skrbi enakomerno telesno izobrazbo vseh učencev*.

14.) *Ne dovoljuj* v telovadni uri *poizkušanja po drugih orodjih*. Poljubne vaje je možno dovoliti začetkom ure nekoliko minut samo onim oddelkom, ki dobro poznajo disciplino v telovadnici. Vsekakor pa nosiš pri poljubnih vajah tako veliko odgovornost, da ti priporočamo dovoljevati jih samo izjemoma, in sicer samo z varstvom, da se izogneš nezgodam in poškodbam pri telovadbi.

15.) *Dajaj primerno varstvo telovadcu* in opozarjaj ga na nevarnost, ki mu preti pri netočnem ali lahkomišelnem izvajanju. Slediti moraš otroku od trenutka, ko je prijel orodje, do seskoka v trdno stoji na tleh, vedno pripravljen, da ga zgrabiš, če bi imel pasti ali se udariti. Uči tudi močnejše učence, kako je dajati varstvo. Gladka tla (prožno desko) posuj s kolofonijem.

16.) *Pomagaj pri izvedbi le v najnujnejših slučajih*, in sicer samo plašnim učencem. Zmerna pomoč množi veselje in pogum, preveč pomoči pa ne koristi, ker navaja otroka h komodnosti in nesamostojnosti.

17.) Stoj pred oddelkom vedno tako, da lahko pregledaš vse telovadce in da oni vidijo tebe.

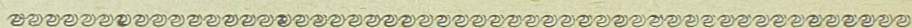
18.) Vaje na orodju vadi po možnosti podobno kakor skupne vaje, da vadi več učencev isto vajo sočasno po enotnem povelju in taktu (na štetje).

19.) V igri bodi strog in pravičen sodnik, kadar si niso edini.

20.) *Bodi svojim učencem vzor* v izvajanju vaj, v krasoti in ubranosti gibov, in *v vsakem oziru*. Njihovo spoštovanje in ljubezen si pridobiš pri telovadbi v večji meri nego pri pouku ostalih predmetov v šoli, ako ne pokažeš nikdar slabosti v znanju in ovladanju telovadne snovi in ako ravnaš z njimi v telovadnici sicer odločno, toda prijazno in do

gotove meje vljudno. Poveljaj vedno pravilno, ne izmišljaj si lastnega nazivoslovja. Zmožen učitelj telovadbe lahko dvigne učence v telesnem in duševnem oziru, kakor jih nezmožen učitelj lahko zanemari.

Imej kot učitelj telovadbe pred očmi ideal, da mora naš narod v telesnem in duševnem oziru napredovati tako, da bo sposoben za uspešno in solidno kulturno in gospodarsko tekmovanje med najboljšimi narodi. In v tvojih rokah je eno izmed najvažnejših vzgojnih sredstev za dosego tega cilja.

Poslovník

za okrožja sokolske župe Ljubljana I.

§ 1. *Območje sokolske župe Ljubljana I* se deli na podlagi župnih pravil in sklepov občnega zbora dne 19. marca 1920. na okrožja, ki jih je sedaj dvoje, *Ljubljansko in ribniško*. Meja med njima je črta, ki gre od točke, kjer zapusti dolenijska železnica na vzhodu župno območje paralelno južno od te proge do Grosuplja in odtod preko Mokreca in Blok na zapadno mejo pri Bloški Polici.

§ 2. Namen okrožij je poglobitev in širjenje sokolske misli, podrobna detajlna izvedba in nadzorstvo župnih sklepov in naredb v sporazumu z župnimi pravili in župno upravo in tehniškim odborom.

§ 3. V svrhu izpolnjevanja svoje naloge si izvolijo društva enega okrožja vsako leto okrožno vodstvo, ki naj vodi okrožne agende v tehniškem in izobraževalnem pravcu.

Izvoli se okrožni načelnik, njegov namestnik, okrožni izobraževalec in v svrhu reševanj dopisov okrožni tajnik. Vsi štirje tvorijo okrožno vodstvo, ki mu načeluje okrožni načelnik, nadomestuje ga njegov načelnikov namestnik. V okrožni svet se kooptira tudi vsakoletni blagajnik okrožnega sedežnega društva (Lj. Sokol I, II, Rib. Ribnica), ki upravlja okrožno blagajno in okrožne fonde. Revizijo vršita preglednika sedežnega društva.

§ 4. Sredstva okrožnega vodstva v svrhu izpolnjevanja svoje naloge so v denarnem pogledu sledeča. 12odstotni čisti dobiček okrožne javne telovadbe in prireditve služi za tekoče izdatke.

10 odstotkov od čistega dobička omenjene prireditve gre v vremenski fond okrožja, ki naj v slučaju slabega vremena pomore oškodovanemu društvu, kjer se je kanil prirediti okrožni zlet.

Vsa denarna sredstva upravlja okrožni svet, odnosno blagajnik, ki je kooptiran v svet kot blagajnik okrožnega sedežnega društva, in sicer s posebnim računom. Pregledniki sedežnega društva so obenem pregledniki okrožja.

Okrožje mora četrletno poročati o svojem denarnem stanju župi, ki nadzoruje in upravlja po predlogih okrožnega vodstva okrožno blagajno.

§ 5. Tehniško delo okrožja:

Vsi vaditelji v okrožju se letno enkrat sestanejo ter si izvolijo po prostem glasovanju po listkih svojega okrožnega načelnika, njega namestnika in tajnika. Ti trije tvorijo jedro okrožnega sveta, nekak tehniški odsek.

Naloga okrožja v tehničnem pogledu je:

- a) da krepko podpira društva v izvajanju telovadnega programa Sokolstva;
- b) da prireja v svrhu poglobitve dela:
  - 1.) okrožne vaditeljske sestanke,
  - 2.) okrožne vaditeljske tečaje,
  - 3.) okrožne tekme,
  - 4.) okrožna javna vežbanja,
  - 5.) okrožne pešizlete;
- c) da smotreno in smiselno kontrolira delovanje društev, jih z dobro voljo drži na višini, tvori med društvi krepko okrožno vez in zastopa napram župi vsa okrožna društva kot kompaktno celoto;
- č) da skrbi, da se navodila in sklepi župnega predsedstva, odbora, osebito pa tehničnega odbora vestno naznanijo društvom, da se izpolnjujejo. Naloga tehničnega okrožnega sveta je, da v tem oziru pri naučevanju vaj društvom nepristransko in vsestransko pomaga;
- d) da podpira vsako zdravo sokolsko telovadno-strokovno gibanje v okrožju.

§ 6. Okrožno izobraževalno delo obseza:

- a) izvrševanje navodil župnega prosvetnega odseka;
- b) sestanki društvenih izobraževalcev naj se redno sklicujejo;
- c) enotno izobraževalno smer in način v okrožju;
- č) izposojevanje predavanj in predavateljev;
- d) z vsemi drugimi sredstvi, ki spadajo v izobraževalni delokrog.

Društveni izobraževalni načelniki se sestanejo ob istem času kot okrožni vaditelji na sedežu okrožja in si izvolijo svojega izobraževalca v okrožju.

§ 7. Volitev okrožnega sveta se vrši redno vsako leto po občnih zborih okrožnih društev, toda najkasneje 14 dni pred župnim občnim zborom.

Okrožni svet se voli z večino glasov. Privikrat vodi volitve starosta sedežnega društva.

Okrožni svet glasuje v svojih sejah z nadpolovično večino glasov, sklepčen pa je, ako so navzočni najmanj trije bratje.

§ 8. Članice si volijo v okrožje svojo načelnico in njeno namestnico same. Volilno pravico imajo vse vaditeljice okrožnih društev.

§ 9. Okrožni svet sklicuje svoje članstvo k sejam pismeno. Seja se mora vršiti mesečno enkrat, in sicer menjaje se po društvih, ako to omogočajo razmere.

Najmanj enkrat na četrletje se morajo sestati vsi okrožni delavci, to so okrožni činovniki, vaditelji, vaditeljice in izobraževalci k skupnim sestankom, kjer se naj prereštevajo skupne okrožne zadeve. Sestanku predseduje okrožni načelnik ali njegov namestnik.

Stik z župo bodi najživahnejši, ker od tega odvisi vsa izvedba podrobnega dela, kateremu namenu je okrožje ustanovljeno.

§ 10. Razen sestankov se mora gojiti med okrožjem živahno dopisovanje, ki ga vodi tajnik in ki se krije iz okrožnih sredstev po § 4.

Okrožja vodijo svojo telovadno statistiko in poročajo o vseh važnih zadevah župi.

§ 11. Sedežno društvo je obvezano, da daje okrožju svoje sejnice, svoje telovadnice in sploh vse prostore proti prej podani ustni ali pismini prošnji na razpolago in da podpira dejansko vse okrožno delovanje.

§ 12. Okrožna inštitucija ni nikaka medinštanca med društvi in župo, ampak je ustanovljena samo z namenom, da pomaga župnemu vodstvu intenzivneje vršiti telovadno, vzgojno in izobraževalno delo. S tem se dosedanja župna organizacija v poslovanju med društvi in župo ne izpreminja.

☞ Razglas Jugoslavskega Sokolskega Saveza. ☛

Vozne olajšave; navodila.

Glasom poročila inšpektorata državnih železnic v Ljubljani bodo odslej izdajale železniške blagajne vozno udobnost sokolskim društvom in župam pri skupnih zletih le na podlagi zletnih izkaznic Sokolskega Saveza, od društev ali žup izdane izkaznice ne bodo veljavne. Pisarna Sokolskega Saveza bo imela odslej take zletne legitimacije v zalogi in jih bo razpošiljala župam in društvom, ako priredijo zlete, proti odškodnini 20 vin. za komad. Župa ali društvo izpolni legitimacijo in jo izroči članu, ki jo pusti žigosati pri postajni blagajni, kjer si kupi cel vozni listek, ki je veljaven tudi za povratno vožnjo. Vendar pa morajo voditelji zleta na zletnem kraju legitimacije opremiti z društvenim (župnim) žigom in lastnoročnim podpisom na zadnji strani legitimacije. Brez tega so legitimacije za povratek neveljavne. Poučite o tem točno vsa društva, da ne bodo imela neprilik pri vožnjah, in naročite pravočasno izkaznice.

V pisarni Sokolskega Saveza se dobijo klavirski izvlečki za Vidmarjeve proste vaje po 10 K, za Hofmanove proste vaje po 7 K, za Vaje s cvetnimi loki po 4 K in za Vaje z dolgimi palicami v trojicah po 4 K.

Bratski prednjački zbor!

Mariborska skupščina me je osvobodila dolžnosti saveznega načelnika. To veliko in odgovornosti polno breme je dvignjeno z mojih ram. Vračam se zopet k Vam, bratje in sestre. Vračam se k svoji dolžnosti župnega načelnika, s polnimi močmi, z nekdanjim veseljem, navdušenjem, z neomajno vero v Vas, bratje načelniki in prednjaci, sestre načelnice in prednjačice, ki ste me pozvali na to mesto.

Bratje in sestre! Novo življenje mora v našo župo, v naša društva. Vzbuditi moramo zopet ono sijajno organizračno zavednost naših zborov, odborov in našega članstva. Zopet moramo pričeti z organizačnim delom, kakor smo vršili to svoj čas pred vojno, zopet mora naša župa strumno v zbor, kakor je stala pred svetovno vojno. Zato, bratje, smo grenko pogrešali strumnosti, discipliniranosti in točnosti. Drugo leto mora biti to zopet v redu. Večina društev je delovala tudi v pretekli sezoni prav marljivo, toda župa kot taka je bila navzlic krepkim društvom slabotna. Eđini vzrok tega je pomanjkanje organizačne zavednosti. Ta vzrok moramo odpraviti.

Bratje in sestre! Pričenja zimska doba, to je doba mirnega, sistematičnega dela v društvih. Sestavite si takoj delovni program za zimsko dobo, posvetite veliko skrbi izobrazbi prednjačkega zbora, prirejte vadiateljske večere, članske sestanke, na katerih razpravljajte sokolska vprašanja. Do pomladi mora vsak član, najmanj pa vsak telovadec in telovadka temeljito poznati osnovna sokolska načela. Vsi člani, ki imajo krog, in ravnotako tudi članice, morajo biti točno poučeni o izletnem redu! Prirejte sokolske akademije z resnim, dobro premišljenim in točno pripravljenim programom! Ne pozabite predavanj, nagovorov pred dvoredom itd. Preglejte strokovno knjižnico! Izpopolnjujte se v vseh ozirih!

Bratje in sestre! S polnim veseljem, s polno vero, navdušenjem in trdno voljo k delu, pa bomo na spomlad že videli uspehe tega dela. Pričakujem, bratje in sestre, od Vas vseh popolne vdanosti sokolski stvari, pričakujem od Vas vzgledne požrtvovalnosti in ljubezni do stvari, ker le taki prednjački zbori so zmožni vršiti svojo veliko in krasno nalogo! Zdravo!

Stane Vidmar,
župni načelnik.

VI. župni zlet.

Naš župni zlet se je vršil letos v Štepanji vasi pri Ljubljani. V svesti si svojih dolžnosti napram sokolski misli, sokolski javnosti in širšim narodnim plastem, je priredila župa svoj letošnji zlet. Namen mu je bil poglobiti sokolsko delo, pregledati naše vrste — podati samemu sebi jasno bilanco dela po društvih in končno pokazati širši javnosti način sokolske telesne in moralne vzgoje.

Za preizkušnjo notranjih sil ter pregledu bilance letošnjega delovanja so bile določene tekme članov in članic, za podajanje računa javnosti pa popoldanska javna telovadba.

Naš namen je danes poročati samo v kratkih potezah celotni zlet in izid tekme — tehniško poročilo iz rok poznanega sokolskega delavca podam prihodnjič.

V polumraku, ob 5. uri zjutraj je nastopilo članstvo k tekmi v višjem in nižjem oddelku. Tekmovalo se je na drogu, bradlji, konju, prostih vajah, skoku v višino, daljino, metanju kopja, diska in krogle ter teku na hitrost čez ovire na 120 yardov. Nastopili so 4 bratje k tekmi v višjem oddelku ter 5 vrst in 12 posameznikov v nižjem oddelku, skupno tedaj 46 bratov. Ob 7. uri zjutraj pa nastopajo članice k svoji tekmi v vajah na gredi, praških prostih vajah, metanju žoge, skoku v daljino in redovnih vajah. Skupno 9 vrst ali 54 sestra. Opazili smo pri tej prvi večji ženski tekmi, da se je nahajalo vodstvo tekme in tudi presojanje posameznih izvajanj v ženskih rokah, kar daje našim članicam dobro izpričevalo glede njihove vztrajnosti, odločnosti in samostojnega nastopa.

Po tekmi so se vršile običajne skušnje za popoldansko javno telovadbo. Ta se je pričela po sprevodu ob 16. uri. Ker prinesemo daljše poročilo o telovadbi v prihodnji številki, bodi omenjeno na tem mestu le to, da je javna telovadba vsestranko prav dobro izpadla. Pri orodni telovadbi — 10 vrst članstva in 3 vrste članic — smo opazili metanje diska, kopja in žoge, skok ob palici poleg običajnih izvajanj na glavnih orodjih, kar nam je dalo zagotovilo, da se tudi te panoge proste telovadbe v zadostni meri goje.

Po veličastni telovadni skladbi Vidmarjevi, ki je tvorila vrhunec zletne telovadbe, se je razglasil izid tekme in je spregovoril župni starosta brat dr. Pavel Pestotnik nekaj krepkih, jedrnatih sokolskih besed zbranemu občinstvu.

Izid tekme.

Clani: Višji oddelek: Prvi je br. Matjašič Jože, ki je dosegel 58.5 %, ostali bratje so dosegli vsi po 50 %.

Nižji oddelek: Prva vrsta je Sokola I., vodnik br. Špan, drugo mesto je dosegla kombinirana vrsta Štepanja vas-Moste, tretje mesto Ribnica.

Kot posamezniki so: I. br. Cepuder Peter (Sokol I.),
II. br. Arko Ivan (Ribnica),
III. br. Brunčič Iv. (Štepanja vas).

Pri tekmi članic zaznamujemo sledeče rezultate:

1. mesto je dosegla 1. vrsta Sokola I. v Ljubljani;
2. mesto je dosegla vrsta Sokola II. v Ljubljani;
3. mesto je dosegla vrsta Litija-Šmartno.

Kot posameznice so bile: prva sestra Mara Čukova od Sokola II.;
druga sestra Štefka Feldsteinova od Sokola I.;
tretje mesto si delita dve sestri: Hrvatova in Lozejeva
Berta od Sokola I.

Izid tekme je v splošnem zadovoljiv.

Prostor za telovadbo in veselico je bil na ljubljanski „Letni“ na Planirju. Prostost gibanja in širjenja je bila neomejena, zato se je nabralo pri popoldanski javni telovadbi nad 12.000 občinstva, ki je z zanimanjem sledilo celotni prireditvi telovadnega značaja.

Širše poročilo sledi.

Sklepi župnega občnega zbora 1920.

Župni občni zbor se je vršil 19. marca 1920. ob 14. uri popoldne v Ljubljani. Udeležba društev je bila jako velika, nad 120 delegatov iz vseh končin župne oblasti je bilo prisotnih. Poleg običajnih poročil župnih činovnikov je sklepal občni zbor tudi o nekaterih važnejših točkah, ki so bile na dnevnem redu. Sklepe razgllašamo danes skupno — deloma so bili objavljeni že v župnih okrožnicah.

1.) **Organizacija žup v Ljubljani.** Občni zbor pooblašča predsedstvo, da stopi v stik z župo Ljubljana zaradi ugotovitve območja obeh žup; pri tem pa varuje načelo, da poslujeta v Ljubljani dve župi. Zastopa pa stališče, da ni siliti društvo proti njegovi volji k prestopu iz ene župe v drugo. (Soglasno sprejeto.)

2.) **Organizacija v župi.** Župno območje se razdeli v 2 okrožji, in sicer ljubljansko in ribniško. Prvemu pripadajo društva: Sokol I. in II., Moste, Štepanja vas, Polje, Litija-Šmartno, Kamnik, Št. Vid, Cerknica in Višnja gora. Ribniško okrožje obsega društva: Ribnica, Sodražica, Velike Lašče, Kočevje in Loški potok. Okrožja poslujejo na podlagi poslovnika. (Prinašamo na drugem mestu. Op. ur.) Namen okrožij je poglobitev tehničnega in izobraževalnega dela v župi. Sredstva okrožij so: 12 % čisti dohodek okrožne javne telovadbe. (Soglasno odobreno.)

3.) **Sokolski tisk.** Po krajši debati naroči občni zbor župnemu predsedstvu, da nadaljuje z izdajanjem predvojnega „Sokolskega Vestnika“. Stopi naj v stik s predsedstvom Sokolskega Saveza SHS v svrhu dovoljenja zopetnega izdajanja. List naj izhaja za župne potrebe vsak mesec

na eni tiskovni poli. Naročnino določi po lastnem preudarku predsedstvo. V okrepitev finančnega fonda se ustanovi tiskovni fond ter se soglasno sklene, da prispevajo vsa župna društva od vsake svoje prireditve 5 % od čistega dobička v tiskovni fond. Dalje se sklene, da se izda nekaj enotnih poslovalnih obrazcev za župno poslovanje ter pozneje tiskana izdaja vseh pravil, poslovnikov itd.

4.) **Sprememba župnih pravil.** Po saveznem sklepu so člani in članice ravnopravni. Zato naj se združijo upravno v eno celoto, po telovadni strani pa vodi celotno delo društveni (župni) načelnik, ki predseduje skupnemu vaditeljskemu zboru — sicer poslujeta za moške moški vaditeljski zbor, za članice ženski vaditeljski zbor s svojo načelnico. Starosta in načelnik morajo biti moški. (Sprememba se je odobrila s kvalificirano $\frac{3}{4}$ večino.)

5.) **Župni prispevek** za leto 1920. se določi na 2 K letno, in sicer 1 K kot prispevek za tiskovni fond in 1 K za župne potrebščine. (Soglasno.)

~~~~~ Župne vesti. ~~~~~

VI. predsedstvena seja dne 20. julija 1920.

Brat dr. Fettich sporoča, da je po dr. Pestotniku vložil prošnjo na ministrstvo financ za oprostitev veseličnega davka za župni zlet. — Tajnik br. Švajgar je vložil potrebne prošnje na ravnateljstvo državne in južne železnice za znižano vožnjo in posebne vlake v Kamnik in Litijo za povratno vožnjo z zleta. — Sokol Polje, Kamnik in Polje naznanjajo udeležbo. — Naroči se 200 lepakov in 1000 letakov. — Poleg tega 500 sporedov z razlago Vidmarjevih simbolično-ritmičnih vaj. — Dogovori se vse potrebno zaradi obedov in prenočišč ter se določijo cene vstopnini, jedilom in pijačam. — Brat Berce poroča o pripravah za prvo številko „Sokolskega Vestnika“ ter javi, da je za tisk vse v redu. Izda se ta številka v prvi vrsti kot zletna številka.

VII. predsedstvena seja dne 3. avgusta 1920.

Dnevni red: Župni zlet.

Po otvoritvi seje po bratu starosti dr. Pestotniku so podali vsi činovniki poročila glede predpriprav za župni zlet. Ugotovilo se je, da so vse zletne zadeve v teku in da bo vsled tega uspeh zleta zagotovljen. — Predsedstvo si je ogledalo telovadišče in ugotovilo, da se vrše tudi priprave v tehničnem zmislu zadovoljivo in v redu.

Naslov župnega tajništva je *Ljubljana, Gosposvetska cesta 10/III*, in se opozarjajo vsa bratska društva, da naj pošiljajo vse dopise edino na ta naslov, ne pa na Škola I. ali v Narodni dom. To vse poslovanje samo zakasni in onemogočuje.

Ribniško okrožje naše župe, to so društva Ribnica, Kočevje, Velike Lašče, Sodražica in Loški potok, se je ustanovilo letos začetkom junija. Načelnikom okrožnega

sveta je bil izvoljen br. Faganel iz Sodražice, namestnik mu je br. Doganoc iz Velikih Lašč, člani pa so br. Štolfa iz Kočevja, br. Ivanc iz Sodražice, br. Mervič iz Ribnice ter sestra Anica Klunova iz Ribnice in sestra Ela Hočvarjeva iz Velikih Lašč. Okrožni svet je začel takoj z marljivim delom. Med drugimi sklepi omenjam, da se vrši 5. septembra 1920. v Ribnici sporedno z društvenim nastopom domačega društva še skupni naraščajev nastop iz vsega okrožja. Okrožni zlet se je vršil dne 4. julija v Sodražici, o čemer prinašamo nižje posebno poročilo. Kakor v splošnem kaže dosedanje delovanje okrožja, je upravičeno pričakovanje, da se bo zmisel za sokolstvo razširila v najširše sloje naroda in s tem bo naloga okrožja najsijajneje izvršena. Delajte torej vztrajno, bratje in sestre! Uspeh ne more izostati.

Okrožni zlet ribniškega okrožja se je vršil dne 4. julija v Sodražici. Preprost po zunanosti — brez pompa in kričanja — nam je v telovadnem oziru pokazal prav povoljne uspehe. Predno pa izrečemo svojo kritiko nad posameznimi točkami sporeda, je naša dolžnost, da opozorimo okrožni svet na dve kardinalni točki, ki sta podlaga zletnih uspehov. To je točnost pričetka in pa ne predolg program. Tudi najboljša stvar postane dolgočasna, ako predolgo traja. Toliko v blagohotno ravnanje. Uspeh zleta je bil kljub temu prav dovoljen — toda naše občinstvo mora priti do spoznanja, da Sokol ljubi red povsod in vsekdar.

Z ozirom na premajhen telovadni prostor se je najprej vršila orodna telovadba. Nastopilo je 5 vrst na konju, drogu, dveh bradljah in skoku v višino. Takoj nato je nastopilo nad 40 deklic s svojimi težkimi prostimi vajami, ki so se prav lično izvajale. Ko je odšel oddelek malih Sokolic, nastopa članstvo 46 po številu k trem vajam brata Hofmana; izvajanje je bilo dovoljno, kritje in ravnanje površno. Člane so zamenjale članice, 39 po številu, ki so izvajale ljubljanske proste vaje. Nato sta nastopila po vrsti moški in ženski naraščaj v velikem številu, nakar je nastopila vrsta naraščaja iz Velikih Lašč na bradlji, ki je pokazala, da imajo Lašče vadiatelja naraščaja, ki pazno in vestno vzgaja svojo sokolsko družino. Po nastopu velikolaških Sokolic s praškimi vajami, kjer smo opazili lepo kritje in ravnanje, toda v izvajanju pretrde gibe, je nastopila boljša vrsta ribniškega Sokola na bradlji ter nam pokazala nekaj srednje težkih, toda prav dobro izvajanih vaj. Končno pa je nastopilo 14 telovadcev in 14 telovadk Sokola v Ribnici h krasnim prostim vajam brata Vidmarja ter je prav čedno izvajalo prvo polovico te simbolično-ritmične telovadne skladbe, tako da je občinstvo burno odobravalo to višinsko točko okrožnega zleta.

Po završenem sporedu se je končal dan z ljudsko zabavo.

Predno končam, bodi mi dovoljeno še sledeče: Naša društva dado premalo na zunanjo reklamo in zunanjo obliko zletov. Med to spada tudi zletna godba. Okrožni zlet bi bil še veliko boljše izpadel, ako bi bila svirala kaka godba; pa ne samo pri veselici, temveč pri obhodu, telovadbi itd. Toliko v ravnanje, da naj se drugič po možnosti ta točka ne izpusti iz evidence.

Sodražki Sokol je praznoval „Proljeće bratstva“ v nedeljo, 30. maja, z društveno tekmo. Te tekme, ki je obsegala: vajo na bradlji, na drogu, skok v višino 125 cm, v daljino 3½ m, metanje krogle 7 m, dviganje bremen 35 kg 5krat, tek 100 yardov 13 sekund in drugo Hofmanovo izžrebano prosto vajo, se je udeležilo 8 bratov. Izmed 80 dosegljivih točk je br. Vence Drobnič dosegel 79 točk, br. Ad. Ivanc 75½, br. Peter Levstek 75, br. Ivan Strehovec 75 z dvema popr., br. Jož. Ivanc 74, br. Jož. Čampa 71, br. Jož. Vesel 68, br. Jan. Štrbenk 67½. Ob dvanajstih je bil razglašen izid tekem. Temu je sledila sokolska zaobljuba-prisega in popoldne pešizlet v Ortnek.

~~~~~ Književnost. ~~~~~

Sokol I. je založil knjigo dr. Pavla Pestotnika „Kako voditi in upravljati sokolska društva“. Ta lična in kljub temu preprosta knjižica ima namen, seznaniti brate in sestre s podrobnostmi sokolske uprave. Pisatelj, priznan sokolski organizator, je tudi popolnoma pogodil smoter. Izhajajoč iz principa, da brez dobre uprave vsako, tudi najboljšo sokolsko društvo hira in vene, ker nima vzdržujoče sile — upravne hrbtenjače — nam je nanizal vse najvažnejše podatke o sokolski upravi. Toda ne samo to. Seznanja čitatelje s sokolskimi vzori in z nazori, ki so jih ti izrekli in propagirali. — Jako čedni so odstavki o starosti, o načelniku in o pomenu sokolskega izobraževalnega dela pri izobraževalcu. Končno omenjam še sestavo o blagajniškem poslovanju. Dosedaj naši blagajniki niso imeli v tako kratkem jedrnatem zlogu zbranih vseh blagajniških pravil — kot jim jih nudi ta knjižica.

Pozdravljamo dobro misel Sokola I., nuditi nam res nekaj koristnega, bratsko članstvo pa ponovno opozarjamo na knjižico dr. Pestotnika, ker je res svoje cene vredna, saj je to edina knjiga te stroke v jugoslovenski sokolski literaturi. Cena ji je 22 K — v današnjih razmerah za dobro knjigo primerna cena. In knjiga je dobra.

Župa je založila telovadne mesečne izkaze in pa ekshibitni zapisnik. Bratska društva, ki niso še naročila teh tiskovin, store naj to čimprej.

Listnica uredništva. Vsi dopisi in prispevki za list se naslavlajo na brata V. Svajgarja, Ljubljana, Gosposvetška cesta 10/III. Zaključek vsakomesečne redakcije je 5. vsakega meseca. List izide vsakokrat 20. v mesecu. Vsako društvo mora imeti svojega stalnega poročevalca. S poročili društev začnemo v 3. številki, ko bo zletna doba pri kraju. Vsako društvo poročaj o svojem javnem nastopu. — Ko dobimo v zameno druge sokolske liste in si uredimo svojo knjižnico, začnemo priobčevati tudi v stolpcu „Razno“ poročila o sokolskem delovanju ostalih žup jugoslovenskega in češkega Sokolstva. Pomagajte vsi „Vestniku“, da bo dober, uvaževan in pa tudi cenjen sokolski list. Zdravo!

Uredništvo.

Listnica upravnitva. Vsa bratska društva se naprošajo, da vpošljejo imenike vseh svojih članov-naročnikov na „Sokolski Vestnik“ na upravništvo lista, da se sestavi lista naročnikov. Navede naj se popolno ime, bivališče in stan. Dalje naj se javi, kdo je vplačal naročnino po 20 kron. Dotični, ki še niso vplačali, naj se označijo. Seznanje vpošljite do 15. septembra na naslov *Andrej Berce*, Sodna ulica št. 6, Tiskovna zadruga.

Upravnik.

Tvornica telovadnega orodja

Bašin in drug Ljubljana, Pred škofijo 19

javlja bratskim društvom, da je pričela z obratom. Izdeluje in popravlja vse vrste telovadnega orodja ter prevzema

popolno opremljenje telovadnic.

Na zahtevo pošlje proračune in načrte.